

Ερώτημα Παιδοψυχιατρικού Τμήματος Νοσοκομείου προς Εισαγγελέα Ανηλίκων για δικαίωμα λήψης αντιγράφου παιδοψυχιατρικής εκτίμησης που είχε διενεργηθεί ύστερα από εισαγγελική παραγγελία και γνωμοδότηση επί του ερωτήματος αυτού

Ερώτημα: Κοττορού Δήμητρα Γνωμοδότηση: Πέτρος Γεώργιος*

Περίληψη

Υποβολή ερωτήματος για γνωμοδότηση από το Παιδοψυχιατρικό Τμήμα του Νοσοκομείου ΤΖΑΝΕΙΟ προς τον Εισαγγελέα Ανηλίκων Πειραιά.

Σε περιπτώσεις που έχει λάβει χώρα από το Τμήμα μας παιδοψυχιατρική εκτίμηση σε εκτέλεση δικής σας παραγγελίας, οι δύο γονείς του ανηλίκου ή ο ένας μόνο από αυτούς (σε περίπτωση που δεν ασκούν από κοινού την επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου τέκνου τους) αιτούνται τη λήψη αντιγράφου της εκτίμησης ή και όλου του σχετικού φακέλου. Ζητάμε τη γνώμη σας, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 περ. β' του Ν. 1756/1988, ως προς το αν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η χορήγηση από το Τμήμα μας των αιτούμενων αντιγράφων σε αυτούς από κοινού ή σε οποιονδήποτε από τους δύο συγκροτεί κάποιο από τα αδικήματα της παραβίασης υπηρεσιακού απορρήτου (άρθρο 252 ΠΚ), της παραβίασης επαγγελματικού απορρήτου (άρθρο 370 Γ' ΠΚ), της παραβίασης της επαγγελματικής εχεμύθειας (άρθρο 371 ΠΚ) ή της παραβίασης προσωπικών δεδομένων (άρθρο 38 παρ. 2 του Ν. 4624/2019).

Θα μας διευκολύνει ιδιαίτερα στην εκτέλεση του έργου μας η παροχή γνωμοδότησης από μέρους σας.

Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα Ανηλίκων της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Πειραιά κ. Γεωργίου Πέτρου, κατόπιν του υπ' αριθ. πρωτ. 7165/22-5-2020 ερωτήματος του Παιδοψυχιατρικού Τμήματος του Γενικού Νοσοκομείου Πειραιά «ΤΖΑΝΕΙΟ».

Δικαίωμα στην πληροφόρηση και περιορισμοί του. Τήρηση ιατρικού αρχείου, επεξεργασία των δεδομένων του και πρόσβαση σε αυτό του ασθενούς ή τρίτων. Αρμοδιότητα Εισαγγελέα Ανηλίκων για διάταξη διενέργειας παιδοψυχιατρικής εκτίμησης. Το υλικό που συγκεντρώνεται κατά τη διενεργούμενη παιδοψυχιατρική εκτίμηση συνιστά το περιεχόμενο κοινωνικού φακέλου που τηρείται σε ειδικό αρχείο στην Εισαγγελία Ανηλίκων μέχρι την ενηλικίωση του ανηλίκου και δεν υπόκειται στις γενικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που αφορούν στις δικονομικές δεσμεύσεις για την επεξεργασία των ποινικών δικογραφιών. Γνωστοποίηση της διάγνωσης στους γονείς του ανηλίκου (ή σε αυτόν που έχει την επιμέλειά του). Αίτημα των γονέων του ανηλίκου (ή του γονέα που έχει την επιμέλειά του) προς το Παιδοψυχιατρικό Τμήμα Νοσοκομείου για λήψη αντιγράφου της παιδοψυχιατρικής εκτίμησης που διενεργήθηκε κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας ή για λήψη αντιγράφου ολόκληρου του σχετικού φακέλου της παιδοψυχιατρικής εκτίμησης. Μόνος αρμόδιος για τη χορήγηση ή μη αντιγράφων είναι ο Εισαγγελέας Ανηλίκων με συγκεκριμένα κριτήρια. Τυχόν χορήγηση των αιτούμενων αντιγράφων από το Νοσοκομείο ή το θεράποντα ιατρό – παιδοψυχίατρο συγκροτεί τα αδικήματα της παράβασης καθήκοντος, της παραβίασης υπηρεσιακού απορρήτου και της παραβίασης επαγγελματικής εχεμύθειας

Λέξεις – κλειδιά: Πρόσβαση στο ιατρικό αρχείο ασθενούς, λήψη αντιγράφου παιδοψυχιατρικής εκτίμησης, Εισαγγελέας Ανηλίκων, Παιδοψυχιατρικό Τμήμα Νοσοκομείου, παράβαση καθήκοντος

* Η γνωμοδότηση απευθύνθηκε προς το Παιδοψυχιατρικό Τμήμα του Νοσοκομείου «ΤΖΑΝΕΙΟ», κατόπιν του ερωτήματος που είχε θέσει προς τον γνωμοδοτούντα Προϊστάμενο του Τμήματος Ανηλίκων και Ενδοοικογενειακής βίας της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Πειραιά, Πέτρο Γεώργιο (τηλέφωνο επικοινωνίας: 2132157151), η Διευθύντρια του Παιδοψυχιατρικού Τμήματος – Παιδοψυχίατρος, Κοττορού Δήμητρα και η Επιστημονική Ομάδα του Τμήματος (τηλέφωνο επικοινωνίας: 2104536107).

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ**

2η Υ.Πε.
Γ.Ν.Π. <<ΤΖΑΝΕΙΟ>>
ΑΡ. ΠΡΩΤ.: 8495
ΗΜ/ΝΙΑ: 17/06/2020

Πειραιάς 11.06.2020
Αρ. Πρωτ.: 3249

ΤΜΗΜΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ & ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ

Ταχ. Δ/ση : Σκουζέ 3-5 και Φίλωνος
Πληροφορίες : κ. Λεκάκου
Τηλέφωνο : 2132157151
FAX : 210 4282180

ΠΡΟΣ:
ΓΝ ΠΕΙΡΑΙΑ 'ΤΖΑΝΕΙΟ'
ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
υπόψη κ^{ας} ΚΟΠΤΟΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΣ

ΔΙΑ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΣΧΕΤ: Το με αρ. πρωτ.7165/22.05.2020 έγγραφό σας

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού, σας διαβιβάζουμε συνημμένα την υπ'αρ.9/10.06.2020 γνωμοδότηση του κ. Εισαγγελέα Ανηλικών, κ. Γεωργίου Πέτρου, και παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες.

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ ΧΡΕΩΣΗΣ: 17-6-2020

ΧΡΕΩΣΗ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΗΚΗ: Αντί παιδοψυχιατρικού τμήματος

ΑΜΒΑΝΟΥΝ ΝΟΣΗ: Γ.Γ. Διοικήσεως
Γ.Γ. Αν. Διοικήσεως, Τ.Κ.Α., Δ.Ρ.Ο.

Νομική Υπηρεσία, Α.Δ.ΟΥ,

Τμήμα Γραμματείας

Η Γραμματέας

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

I

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΤΜΗΜΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ & ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ

Αριθμ. Γνωμ. 9 | 2020

Προς: Την κα. Προϊσταμένη Παιδοψυχιατρικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου
Πειραιά «TZANEIO»

Επί του ερωτήματος που έχετε θέσει με το με αριθμ. 7109 από 21-5-20 έγγραφό σας σχετικά την λήψη αντιγράφου της εκτίμησης ή όλου του σχετικού φακέλου της παιδοψυχιατρικής εκτίμησης κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας από τους γονείς, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Κατά τις διατάξεις των άρθρων 5^Α παρ.1, 9^Α, 21 παρ.1^α,3, 25 παρ. 1, 87 παρ.1,2, 88 παρ.1 και 96 παρ.3 του Συντάγματος «5Α.1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων...9Α. Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει...21.1. Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους...3. Το Κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών και παίρνει ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας, του γήρατος, της αναπηρίας και για την περίθαλψη των απόρων...25.1 Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιση και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας...87.1 Η δικαιοσύνη απονέμεται από δικαστήρια συγκροτούμενα από τακτικούς δικαστές, που

II

απολαμβάνουν λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία. 2. Οι δικαστές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους υπόκεινται μόνο στο Σύνταγμα και στους νόμους και σε καμία περίπτωση δεν υποχρεούνται να συμμορφώνονται με διατάξεις που έχουν τεθεί κατά κατάλυση του Συντάγματος....88.1 Οι δικαστικοί λειτουργοί διορίζονται με προεδρικό διάταγμα, σύμφωνα με νόμο που ορίζει τα προσόντα και τη διαδικασία της επιλογής τους, και είναι ισόβιοι...96.3 Ειδικοί νόμοι ορίζουν τα σχετικά με δικαστήρια ανηλίκων, στα οποία επιτρέπεται να μην εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 93 παράγραφος 2 και 97. Οι αποφάσεις των δικαστηρίων αυτών μπορεί να μην απαγγέλλονται δημόσια...». Επίσης από τις διατάξεις των άρθρων 98 και 99 του ΠΔ 28/15 «98. (Άρθρο 1 ν. 3418/2005) 1. Ιατρική πράξη είναι εκείνη που έχει ως σκοπό την με οποιαδήποτε επιστημονική μέθοδο πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία και αποκατάσταση της υγείας του ανθρώπου. 2. Ως ιατρικές πράξεις θεωρούνται και εκείνες οι οποίες έχουν ερευνητικό χαρακτήρα, εφόσον αποσκοπούν οπωσδήποτε στην ακριβέστερη διάγνωση, στην αποκατάσταση ή και τη βελτίωση της υγείας των ανθρώπων και στην προαγωγή της επιστήμης. 3. Στην έννοια της ιατρικής πράξης περιλαμβάνονται και η συνταγογράφηση, η εντολή για διενέργεια πάσης φύσεως παρακλινικών εξετάσεων, η έκδοση ιατρικών πιστοποιητικών και βεβαιώσεων και η γενική συμβουλευτική υποστήριξη του ασθενούς. 4. Κατά τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας: α) στην έννοια "ασθενής" περιλαμβάνεται κάθε χρήστης των υπηρεσιών υγείας, β) στην έννοια "οικείος" περιλαμβάνονται οι συγγενείς εξ αίματος και εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή, οι θετοί γονείς και τα θετά τέκνα, οι σύζυγοι, οι μόνιμοι σύντροφοι, οι αδελφοί, οι σύζυγοι και οι μόνιμοι σύντροφοι των αδελφών, καθώς και οι επίτροποι ή οι επιμελητές του ασθενούς και όσων βρίσκονται υπό δικαστική συμπαράσταση. 5. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται κατά την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος και την παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα και ανεξάρτητα από τον τρόπο ή τη μορφή άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος, ατομικά, ομαδικά ή με τη μορφή ιατρικής εταιρείας, ως ελεύθερο επάγγελμα ή όχι. 99 (Άρθρο 14 ν. 3418/2005) 1. Ο ιατρός υποχρεούται να τηρεί ιατρικό αρχείο, σε ηλεκτρονική ή μη μορφή, το οποίο περιέχει δεδομένα που συνδέονται αρρήκτως ή αιτιωδώς με την ασθένεια ή την υγεία των ασθενών του. Για την τήρηση του αρχείου αυτού και την επεξεργασία των δεδομένων του εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2472/1997. 2. Τα ιατρικά αρχεία πρέπει να περιέχουν το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, το φύλο, την ηλικία, το επάγγελμα, τη

III

διεύθυνση του ασθενούς, τις ημερομηνίες της επίσκεψης, καθώς και κάθε άλλο ουσιώδες στοιχείο που συνδέεται με την παροχή φροντίδας στον ασθενή, όπως, ενδεικτικά και ανάλογα με την ειδικότητα, τα ενοχλήματα της υγείας του και τον λόγο της επίσκεψης, την πρωτογενή και δευτερογενή διάγνωση ή την αγωγή που ακολουθήθηκε. 3. Οι κλινικές και τα νοσοκομεία τηρούν στα ιατρικά τους αρχεία και τα αποτελέσματα όλων των κλινικών και παρακλινικών εξετάσεων. 4. Η υποχρέωση διατήρησης των ιατρικών αρχείων ισχύει: α) στα ιδιωτικά ιατρεία και τις λουπές μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας του ιδιωτικού τομέα, για μία δεκαετία από την τελευταία επίσκεψη του ασθενούς και β) σε κάθε άλλη περίπτωση, για μία εικοσαετία από την τελευταία επίσκεψη του ασθενούς. 5. Ο ιατρός λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα, έτσι ώστε στην περίπτωση επιστημονικών δημοσιεύσεων να μη γνωστοποιείται με οποιονδήποτε τρόπο η ταυτότητα του ασθενούς στον οποίο αφορούν τα δεδομένα. Εάν, λόγω της φύσης της δημοσίευσης, είναι αναγκαία η αποκάλυψη της ταυτότητας του ασθενούς ή στοιχείων που υποδεικνύουν ή μπορούν να οδηγήσουν στην εξακρίβωση της ταυτότητάς του, απαιτείται η ειδική έγγραφη συναίνεσή του. 6. Ο ιατρός τηρεί τα επαγγελματικά του βιβλία με τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται το ιατρικό απόρρητο και η προστασία των προσωπικών δεδομένων. 7. Στα ιατρικά αρχεία δεν πρέπει να αναγράφονται κρίσεις ή σχολιασμοί για τους ασθενείς, παρά μόνον αν αφορούν την ασθένειά τους. 8. Ο ασθενής έχει δικαίωμα πρόσβασης στα ιατρικά αρχεία, καθώς και λήψης αντιγράφων του φακέλου του. Το δικαίωμα αυτό, μετά τον θάνατό του, ασκούν οι κληρονόμοι του, εφόσον είναι συγγενείς μέχρι τετάρτου βαθμού. 9. Δεν επιτρέπεται σε τρίτον η πρόσβαση στα ιατρικά αρχεία ασθενούς. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η πρόσβαση: α) στις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους αυτεπάγγελα ή μετά από αίτηση τρίτου που επικαλείται έννομο συμφέρον και σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες, β) σε άλλα όργανα της Ελληνικής Πολιτείας που με βάση τις καταστατικές τους διατάξεις έχουν τέτοιο δικαίωμα και αρμοδιότητα. 10. Ο ασθενής έχει το δικαίωμα πρόσβασης, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, στα εθνικά ή διεθνή αρχεία στα οποία έχουν εισέλθει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν.». Ακόμη κατά τις διατάξεις των άρθρων 13 παρ.1, 5 και 28 παρ.4, 5 του Ν. 3418/05 του Ν. 3418/05 «13.1. Ο ιατρός οφείλει να τηρεί αυστηρά απόλυτη εχεμύθεια για οποιοδήποτε στοιχείο υποπίπτει στην αντίληψή του ή του αποκαλύπτει ο ασθενής ή τρίτοι, στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων του, και το οποίο αφορά στον ασθενή ή τους οικείους του...5. Οι ιατροί που ασκούν δημόσια υπηρεσία

IV

ελέγχου, επιθεώρησης ή πραγματογνωμοσύνης απαλλάσσονται από την υποχρέωση τήρησης του ιατρικού απορρήτου μόνο έναντι των εντολέων τους και μόνο ως προς το αντικείμενο της εντολής και τους λοιπούς όρους χορήγησής της...28.4. Ο ψυχίατρος οφείλει να γνωρίζει και να αναγνωρίζει ότι ο άνθρωπος που πάσχει από ψυχικές διαταραχές είναι δικαιωματικά εταίρος στη θεραπευτική διαδικασία. Η θεραπευτική σχέση βασίζεται τόσο στην εχεμύθεια του ιατρού, όσο και σε αμοιβαία εμπιστοσύνη και σεβασμό, ώστε να επιτρέπει σε αυτόν που πάσχει από ψυχικές διαταραχές να συμμετέχει στην αποφασιστική διαδικασία, σύμφωνα με τις προσωπικές του αξίες και προτιμήσεις. 5. Ο ψυχίατρος οφείλει να ενημερώνει τον άνθρωπο που πάσχει από ψυχικές διαταραχές για τη φύση της κατάστασής του, τις θεραπευτικές διαδικασίες, καθώς και τις τυχόν εναλλακτικές αυτών, όπως επίσης και την πιθανή έκβαση των θεραπευτικών διαδικασιών.». Σύμφωνα δε με τις διατάξεις των άρθρων 10 παρ.5, 42, 44 παρ.1 εδ.α', ιγ', 59, 84 Ν. 4624/19 «10.5. Η Αρχή δεν είναι αρμόδια να ελέγχει πράξεις επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διενεργούνται από τις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές στο πλαίσιο της δικαστικής λειτουργίας και των δικαστικών τους καθηκόντων, καθώς και πράξεις επεξεργασίας διαβαθμισμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διενεργούνται για τις δραστηριότητες που αφορούν την εθνική ασφάλεια...42.1. Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας που αφορούν στη χορήγηση εγγράφων από φορείς του δημόσιου τομέα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του ανωτέρω Κώδικα, καθώς και των λοιπών διατάξεων που αφορούν στη χορήγηση εγγράφων από τον εκάστοτε φορέα ή αρχή ή υπηρεσία παραμένει ανεπηρέαστη, όταν περιεχόμενο των εγγράφων αυτών αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. 2. Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 22 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (ν. 1756/1988,Α'35) παραμένει ανεπηρέαστη...44.1. Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου νοούνται ως: α) «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»: κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»), το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως σε όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού

V

προσώπου· προσώπου, και τα οποία επιτρέπουν ή επιβεβαιώνουν την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση του εν λόγω φυσικού προσώπου, όπως εικόνες προσώπου ή δακτυλοσκοπικά δεδομένα...ιγ) «δεδομένα που αφορούν στην υγεία»: δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία σχετίζονται με τη σωματική ή ψυχική υγεία ενός φυσικού προσώπου, περιλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών υγειονομικής φροντίδας, και τα οποία αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του...59. Στο πλαίσιο ποινικής έρευνας και διαδικασίας, τα δικαιώματα ενημέρωσης για την επεξεργασία, πρόσβασης, διόρθωσης ή διαγραφής και περιορισμού των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά τις διατάξεις των άρθρων 54 έως και 56, ασκούνται σύμφωνα με όσα ορίζουν οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ειδικές δικονομικές διατάξεις και ο Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (ΚΟΔΚΔΛ), όπως κάθε φορά ισχύουν...84. Ο ν. 2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», με την επιφύλαξη των ορισμών του άρθρου 2, όπου γίνεται ρητή παραπομπή σε αυτούς σε σχετική με τα προσωπικά δεδομένα νομοθεσία, του δεύτερου έως και του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης β' του άρθρου 2 για την ανακοίνωση και δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του εδαφίου β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3, μόνο ως προς τα αδικήματα που περιγράφονται σε αυτό, του τρίτου έως και του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ανωτέρου νόμου για την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης, του άρθρου 13 παράγραφος 3, της σύστασης της Αρχής με την παράγραφο 1 του άρθρου 15, του άρθρου 18 παράγραφοι 2 και 3 και του άρθρου 21 που αφορά την επιβολή διοικητικών κυρώσεων σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 4 του ν. 3471/2006 (Α'133) τα οποία διατηρούνται σε ισχύ, καταργείται.». Εξάλλου κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ.2 εδ.β' Ν. 2427/97 «3.2. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων η οποία πραγματοποιείται:.. β) από τις δικαστικές - εισαγγελικές αρχές και τις υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία τους στο πλαίσιο της απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους με σκοπό τη βεβαίωση εγκλημάτων, που τιμωρούνται ως κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο και ιδίως εγκλημάτων κατά της ζωής, κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κατά της προσωπικής ελευθερίας, κατά της ιδιοκτησίας, κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων, παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, επιβουλής της δημόσιας τάξης, ως και τελουμένων σε

VI

βάρος ανηλίκων θυμάτων. Ως προς τα ανωτέρω εφαρμόζονται οι ισχύουσες ουσιαστικές και δικονομικές ποινικές διατάξεις.». Περαιτέρω κατά τις διατάξεις του άρθρου 10 παρ.13 του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Πειραιά (ΦΕΚ 2609/28-6-19, τεύχος Β') οι Εισαγγελείς Ανηλίκων – Ενδοοικογενειακής Βίας έχουν μεταξύ άλλων και την αρμοδιότητα να: «Διατάσσουν τη διενέργεια κοινωνικών ερευνών και παιδοψυχιατρικών εκτιμήσεων, είτε αυτεπαγγέλτως κατόπιν έγγραφης καταγγελίας, είτε κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερομένου, ενώ προβαίνουν σε όποια άλλη ενέργεια κρίνουν σκόπιμη προς το συμφέρον του ανηλίκου. Το συγκεντρωθέν υλικό συνιστά το περιεχόμενο κοινωνικού φακέλου που τηρείται σε ειδικό αρχείο μέχρι την ενηλικίωση του ανηλίκου και δεν υπόκειται στις γενικές διατάξεις του ΚΠΔ που αφορούν στις δικονομικές δεσμεύσεις για την επεξεργασία ποινικών δικογραφιών...». Σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 1510 παρ.1 ΑΚ «Η μέριμνα για το ανήλικο τέκνο είναι καθήκον και δικαίωμα των γονέων (Γονική μέριμνα), οι οποίοι την ασκούν από κοινού. Η γονική μέριμνα περιλαμβάνει την επιμέλεια του προσώπου, τη διοίκηση της περιουσίας και την εκπροσώπηση του τέκνου σε κάθε υπόθεση ή δικαιοπραξία ή δίκη, που αφορούν το πρόσωπο ή την περιουσία του.». Εξάλλου, η παιδοψυχιατρική εκτίμηση αποσκοπεί στην διάγνωση και την διερεύνηση παραγόντων που σχετίζονται με την ψυχική υγεία του ανηλίκου. Ο παιδοψυχίατρος είναι ο θεράπων ιατρός που παρατηρεί, αξιολογεί, προβαίνει σε διάγνωση και ανακοινώνει τον κατάλληλο θεραπευτικό σχεδιασμό. Η παιδοψυχιατρική εκτίμηση διενεργείται πάντα με γνώμονα το συμφέρον του ανηλίκου (παιδιού ή εφήβου). Ενδέχεται να περιέχει στοιχεία και από άλλα έγγραφα που είχε στη διάθεσή του ο παιδοψυχίατρος, πχ από την κοινωνική έρευνα, αν έχει πραγματοποιηθεί, από τις γνωματεύσεις ψυχολόγων ή άλλων ιατρών κλπ. Επίσης περιλαμβάνει στοιχεία από το αναπτυξιακό, ιατρικό, γνωστικό, οικογενειακό και κοινωνικό ιστορικό του παιδιού, παρατηρήσεις για τη συμπεριφορά του ανηλίκου, ευρήματα της συνέντευξης και των εργαλείων αξιολόγησης, περίληψη των πορισμάτων, συμπεράσματα και (τυχόν) συγκεκριμένες θεραπευτικές προτάσεις. Η ψυχιατρική συνέντευξη είναι η τέχνη μέσω της οποίας εκλύονται συναισθήματα και αναδεικνύονται γεγονότα, πραγματικά ή και ψυχολογικά. Ουσιαστική δε προϋπόθεση για την προώθηση των στόχων μιας ψυχολογικής - θεραπευτικής προσέγγισης, είναι η εγκατάσταση μιας διαπροσωπικής σχέσης εχεμύθειας, αμοιβαίου σεβασμού και εμπιστοσύνης ανάμεσα στον ανήλικο και τον παιδοψυχίατρο. Στα πλαίσια αυτής της εμπιστοσύνης πολλάκις ο ανήλικος

VII

αναφέρει γεγονότα τα οποία αφορούν τους γονείς ή έναν εξ αυτών και ζητάει να μείνουν εις γνώσιν μόνο του ιατρού. Έχει διαπιστωθεί ότι στα παιδοψυχιατρικά περιστατικά, ζητήματα επικινδυνότητας (τη σοβαρή, δηλαδή, πιθανότητα ο ανήλικος ασθενής να ενεργήσει με επικίνδυνο τρόπο προς τον εαυτό του ή προς τρίτα πρόσωπα) υπεισέρχονται και όταν συμπεριφορές γονέων συνιστούν καταστάσεις επικίνδυνες για την σωματική και ψυχική ακεραιότητα του παιδιού πχ σε περιπτώσεις σωματικής ή σεξουαλικής κακοποίησης (που εκτός από τους κινδύνους για την σωματική του ακεραιότητα συνιστούν πρόβλημα, αφού ελλοχεύουν και κίνδυνοι από την πλευρά των σοβαρών ψυχολογικών επιπτώσεων και επιπλοκών) ή σε περιπτώσεις που τα παιδιά καθίστανται αποδέκτες λεκτικής και ψυχολογικής βίας στο οικογενειακό περιβάλλον. Στις περιπτώσεις αυτές υπερισχύει η προστασία και η βελτίωση της ψυχικής υγείας του ανηλίκου. Η διάγνωση δεν δύναται να μείνει απόρρητη από τους γονείς, αλλά θα πρέπει να ελέγχεται η διαδικασία μέσα απ' την οποία θα τους κοινοποιηθεί και δύναται να περιοριστεί όταν τίθεται ζήτημα προστασίας της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας του ανηλίκου. Αντιθέτως, στην περίπτωση που ο παιδοψυχίατρος διαπιστώσει αυτοκτονικό ιδεασμό του ανηλίκου πρέπει να ενημερωθούν άμεσα οι γονείς του ώστε να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του. Σημειωτέον δε ότι, έχει κριθεί από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) ότι δύναται να περιοριστεί το δικαίωμα πρόσβασης ακόμα και του ασθενούς στον ιατρικό του φάκελο, ήτοι να μην χορηγηθούν δεδομένα υγείας στο υποκείμενο των δεδομένων σε όλες τις υποθέσεις, ιδίως όταν υπαγορεύεται από λόγους προστασίας της υγείας του (Απόφαση 7/2016 ΑΠΔΠΧ). Επίσης δύναται να απαγορευτεί η πλήρης πρόσβαση στον φάκελο ασθενούς όταν μπορεί να τραυματιστεί η φυσική ή η ψυχολογική κατάσταση έτερου ατόμου. Στην δε περίπτωση, που στον φάκελο περικλείονται στοιχεία, τα οποία αφορούν παράλληλα και κάποιο άλλο άτομο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν είναι υποχρεωμένος να αποκαλύψει τα δεδομένα του φακέλου εκτός εάν ισχύουν τα κάτωθι: α) Το τρίτο υποκείμενο είναι επαγγελματίας υγείας ή έχει συνεισφέρει στον φάκελο υγείας, β) το τρίτο μέρος, παρόλο που δεν είναι επαγγελματίας υγείας, έχει δώσει ρητά την συναίνεσή του για την αποκάλυψη αυτών των πληροφοριών ή είναι λογικό να υπάρχει αποκάλυψη από τον φάκελο λόγω των ειδικών συνθηκών που αφορούν στην υγεία του ασθενούς. Επομένως δύναται να μην χορηγηθεί η παιδοψυχιατρική εκτίμηση στους γονείς του ανηλίκου, όταν επιβάλλεται για την

VIII

προστασία και τη βελτίωση της ψυχικής υγείας του, πλην όμως τους γνωστοποιείται η διάγνωση.

Από τα προαναφερθέντα και τα διαλαμβανόμενα στην μείζονα σκέψη της παρούσης, προκύπτουν τα κάτωθι: ο Εισαγγελέας τυγχάνει ισόβιος δικαστικός λειτουργός και η ενάσκηση των αρμοδιοτήτων του περιβάλλεται με το κύρος της δικαστικής λειτουργίας, ο ίδιος δε απολαμβάνει τις εγγυήσεις της λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας. Ως εκπρόσωπος της Πολιτείας λαμβάνει μέτρα προς το συμφέρον των ανηλίκων, μεταξύ των οποίων είναι και η διενέργεια παιδοψυχιατρικής εκτίμησης, η οποία αποτελεί μέρος του περιεχομένου κοινωνικού φακέλου που τηρείται σε ειδικό αρχείο στην Εισαγγελία (Τμήμα Ανηλίκων) μέχρι την ενηλικίωση του ανηλίκου και δεν υπόκειται στις γενικές διατάξεις του ΚΠΔ που αφορούν στις δικονομικές δεσμεύσεις για την επεξεργασία ποινικών δικογραφιών. Η δε παραγγελία του για τη διενέργεια παιδοψυχιατρικής εκτίμησης έχει τον χαρακτήρα δικαστικής διάταξης και η συνταχθείσα σχετική έκθεση αποτελεί μέρος του κοινωνικού φακέλου που τηρείται στο ως άνω ειδικό αρχείο της Εισαγγελίας. Ο Εισαγγελέας Ανηλίκων τυγχάνει αρμόδιος για την χορήγηση ή μη αντιγράφου της ως άνω παιδοψυχιατρικής εκτίμησης, λαμβάνοντας υπόψη το συμφέρον του ανηλίκου καθώς και την αναγκαιότητα προστασίας των απλών και ευαίσθητων δεδομένων που περιέχονται στην ως άνω παιδοψυχιατρική εκτίμηση. Συνεπώς δεν δύναται να χορηγηθεί από το νοσοκομείο ή τον παιδοψυχίατρο αντίγραφο της παιδοψυχιατρικής εκτίμησης που συντάχθηκε κατόπιν παραγγελίας του Εισαγγελέα Ανηλίκων ή αντίγραφο των εγγράφων του σχετικού φακέλου στους γονείς του ανηλίκου ή σ' ένα εξ αυτών (στην περίπτωση που δεν ασκούν από κοινού την επιμέλεια του ανηλίκου τέκνου τους), πλην όμως λαμβάνοντας υπόψη το δικαίωμα και την ανάγκη ενημέρωσης και συμμετοχής των γονέων στην αντιμετώπιση των προβλημάτων του ανηλίκου, πρέπει να τους γνωστοποιηθεί η διάγνωση, ώστε να κατανοηθούν σωστά οι συμπεριφορές του, να διαμορφωθούν οι προσφορότερες στάσεις απέναντί του και να εξυπηρετηθούν οι θεραπευτικοί στόχοι με βάση το συμφέρον και τις ανάγκες του. Τυχόν δε χορήγησή τους συνιστά ποινικά κολάσιμη συμπεριφορά που επισύρει τις ποινικές κυρώσεις των αδικημάτων της παράβασης καθήκοντος (259 ΠΚ), της παραβίασης υπηρεσιακού απορρήτου (άρθρ. 252 ΠΚ) και της παραβίασης επαγγελματικής εχεμύθειας (άρθρ. 371 ΠΚ) για τους αρμόδιους ιατρούς και υπαλλήλους. Ενόψει των ανωτέρω, το νοσοκομείο και ο θεράπων ιατρός-παιδοψυχίατρος οφείλουν να μην χορηγήσουν αντίγραφα της παιδοψυχιατρικής εκτίμησης που συντάχθηκε κατόπιν

ΙΧ

παραγγελίας του Εισαγγελέα Ανηλίκων ή αντίγραφα των εγγράφων του σχετικού φακέλου στους γονείς του ανηλίκου ή σ' ένα εξ αυτών (στην περίπτωση που δεν ασκούν από κοινού την επιμέλεια του ανηλίκου τέκνου τους). -

Πειραιάς 10/6/2020

Ο Εισαγγελέας Ανηλίκων Πειραιά

Γεώργιος Α. Πέτρος

Εισαγγελέας Πρωτοδικών

Βιβλιογραφία**Νομοθεσία**

Σύνταγμα της Ελλάδας

Ποινικός Κώδικας

Κώδικας Ποινικής Δικονομίας

Αστικός Κώδικας

Νόμος 4624/2019

Νόμος 3418/2005

Νόμος 2472/1997

Προεδρικό Διάταγμα 28/2015

Κανονισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας Εισαγγελίας Πρωτοδικών Πειραιά
Απόφαση 7/2016 της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρα-
κτήρα